

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

ODBORNÉ PORADENSTVÍ PRO REALIZACI PROJEKTU
„ZEFEKTIVNĚNÍ VÝKONU VEŘEJNÉ SPRÁVY LESŮ PRO
MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR“

ÚZEMNĚ SPRÁVNÍ ANALÝZA

V2_0

NÁZEV PROJEKTU:

Efektivní řízení a výkon služeb lesního hospodářství

REGISTRAČNÍ ČÍSLO:

CZ.1.04/4.1.00/62.00007

PŘÍJEMCE PODPORY:

ČR - Ministerstvo zemědělství

ZPRACOVAL:

PROCESSES a CORTIS CONSULTING a EUROVISION

DATUM: 28. 2. 2012

Poděkování

Sdružení PROCESSES a CORTIS CONSULTING a EUROVISION tímto děkuje za spolupráci všem zaměstnancům Ministerstva zemědělství a ostatních zúčastněných subjektů, kteří se podíleli na realizaci této etapy poskytnutí odborného poradenství pro realizaci projektu „Zefektivnění výkonu veřejné správy lesů pro Ministerstvo zemědělství ČR“.

Omezující podmínky

Tento dokument a informace v něm obsažené smějí být použity pouze způsobem a za účely specifikovanými smlouvou o dodání tohoto díla.

Jiné využití je možné pouze po předchozím písemném souhlasu členů sdružení PROCESSES a CORTIS CONSULTING a EUROVISION.

OBSAH

Obsah	3
1. SHRUTÍ	4
2. ZVOLENÁ METODIKA	6
3. VYHODNOCENÍ ÚDAJŮ	12

PŘÍLOHY:

Příloha č. 1 – Tabulky s analýzou ČR a krajů

Příloha č. 2 – Mapy krajů

CD – elektronická verze (zpráva, tabulky, mapy)

1. Shrnutí

Územně správní analýza je podkladem projektu „Efektivní řízení a výkon služeb lesního hospodářství“. Dokumentuje územní uspořádání lesů v České republice, vztaženo na základní správní jednotky dle orgánů veřejné moci ve znění zákona č.289/1995 Sb., tedy ORP a kraje. Pro primární srovnání jsou údaje také vztaženy k okresům. Územní uspořádání dle jednotlivých orgánů státní správy lesů jednoznačně demonstrují pracovní vytížení a skutečné potřeby při výkonu činnosti orgánů veřejné moci, mohou být vodítkem při nastavení efektivnějšího uspořádání služeb lesního hospodářství a vykreslují konfliktní místa řízení lesního hospodářství. Jsou srovnávacím parametrem pro ústřední orgány srovnáním jednotlivých krajů. Nabízí podklady pro návrh finančních úspor.

Analýza obsahuje tabulky a mapy pro každý z krajů ČR včetně Hl. města Prahy a sumární údaje za celou republiku.

Mapy

Mapová analýza obsahuje soubor map po jednotlivých krajích ČR. Mapa každého konkrétního kraje obsahuje znázornění správního rozdělení území do správních obvodů jednotlivých obcí s rozšířenou působností, hranice národních parků a chráněných krajinných oblastí, lesy spravované Ministerstvem obrany ČR prostřednictvím Vojenských lesů a statků, s barevným podkladem hranic okresů a pro orientaci s vyznačením hlavních sídelních útvarů konkrétního kraje (viz legenda každé mapy).

Vyhodnocení:

Mapová analýza slouží k dokreslení číselných údajů tabulkových dat, pro rychlou orientaci v problematice územního uspořádání, především vyhodnocení členitosti a velikosti správních obvodů konkrétních orgánů veřejné správy, územní roztříštěnosti lesních majetků a zvýraznění konfliktních míst s orgány ochrany přírody.

Podklady a metodika:

Mapová analýza byla zpracována programem Geomedia z dat katastru nemovitostí, převzatých přímo od ČÚZK Ústavem pro hospodářskou úpravu lesů.

Tabulky

Tabulková analýza obsahuje soubor excelových tabulek po jednotlivých krajích ČR a sumární tabulku za celou republiku. Každý kraj, včetně Hl. města Prahy, je vyhodnocen ve

třech ucelených tabulkách. První tabulka obsahuje data v řádcích jednotlivých území v obvodu působnosti ORP, zakončena sumárními daty za celý kraj a daty průměrnými. Druhá tabulka demonstruje sumární údaje děl lesních hospodářských plánů a osnov daného kraje. Třetí tabulka nabízí srovnání dat územní analýzy ke správnímu obvodu okresů v daném kraji. Územní údaje jsou uváděny v hektarech (základní lesnická plošná jednotka).

Vyhodnocení:

Tabulková část slouží k vyhodnocení rozdílů pracovního vytížení při výkonu činnosti orgánů veřejné moci. Tabulky mohou být vodítkem hledání řešení při nastavení efektivnějšího uspořádání služeb lesního hospodářství, vykreslují konfliktní místa řízení lesního hospodářství, jsou parametrem pro ústřední orgány srovnáním jednotlivých krajů, nabízí podklady pro návrh finančních úspor.

Podklady a metodika:

Podkladem číselných dat jsou údaje katastru nemovitosti (přebírá ÚHÚL od ČÚZK přímo) a děl hospodářské úpravy lesů (LHPO - lesní hospodářské plány a osnovy) z datového skladu ÚHÚL, zpracováno programem Geomedia (mapy i analýzy).

2. Zvolená metodika

Tabulka č. 1:

Celková plocha (v ha) – udává plochu celého správního obvodu ORP, kraje (v sumárním řádku) nebo průměrnou výměru za ORP na kraj. Demonstruje celkovou velikost správního obvodu daného orgánu SSL.

Vyhodnocení:

Velikost správního obvodu je důležitým parametrem při vyhodnocení vytížení především při terénní práci orgánů SSL.

Les (v ha) – udává plochu pozemků určených k plnění lesa /dále jen PUPFL/ v územním obvodu ORP, kraje (v sumárním řádku) nebo průměrnou výměru za ORP na kraj. Demonstruje rozdíly v množství spravovaných lesů jednotlivých orgánů SSL.

Vyhodnocení:

Množství spravovaných lesů je parametrem při vyhodnocení vytížení pracovníků SSL jednotlivých úřadů především v kontrolní činnosti.

Les VLS – udává plochu PUPFL, které jsou v působnosti Ministerstva obrany a kde státní správu lesů vykonává Vojenský lesní úřad (VLÚ).

Vyhodnocení:

Množství spravovaných lesů jsou parametrem vyhodnocení vytížení pracovníků SSL na VLÚ.

Les NP – udává plochu PUPFL v národním parku, kde státní správu lesů od úrovně kraje vykonává MŽP.

Les nezařízený – udává plochu lesů, která v současnosti není zařízena v žádném z děl HÚL /není součástí platných LHPO/. Tento stav mohl nastat:

- a) opomenutím plochy lesa při přípravě podkladů pro zařazení lesa do LHPO,
- b) neschválením LHP nebo nepřevzetím LHO,
- c) navýšením plochy lesa (prohlášením pozemku za les nebo rozhodnutím v pochybnosti) v průběhu platnosti LHPO,
- d) odkrytím nové plochy lesa při digitalizaci katastru.

Les Mze – udává plochu lesů, která je v gesci orgánů SSL na úrovních ORP – kraj – Mze.

Ostatní (ha) – udává plochu jiných pozemků než PUPFL pro ucelení informace o spravovaném území.

Les (%) – udává tzv. lesnatost území, tedy pokrytí daného území plochou lesů. Průměrná lesnatost v ČR je 33,8 %. Údaj je základním vodítkem při posuzování roztržitosti lesních pozemků ve správním obvodu každého orgánu SSL.

Vyhodnocení:

Lesnatost správního území je důležitým parametrem pro vyhodnocení a vypracování návrhů zefektivnění řízení lesního hospodářství, především návrhů na úpravu správních obvodů a rozdělení finančních prostředků na výkon činnosti.

LHO (počet) – udává počet lesních hospodářských osnov v daném správním obvodu (§ 25 zákona č.289/1995 Sb.). Demonstruje vytížení orgánu SSL na ORP, který zpracování LHO zadává a přebírá a také stanoví obvod pro zpracování LHO. Lesní hospodářské osnovy jsou díla hospodářské úpravy lesů pro vlastníky lesů do 50ha /myšleno do 50ha na jedno vlastnictví/ a zahrnuje tedy především drobné a roztržitěné lesní majetky s vysokou mírou pracnosti a vytížení. Podrobné informace o počtu LHO a jejich základních parametrech jsou detailně uvedeny v tabulce č. 2, kde jsou porovnány data grafická a numerická.

LHO (v ha) – udává celkový počet hektarů, které jsou zařízeny v rámci lesních hospodářských osnov. Demonstruje vytížení orgánu SSL na ORP.

Vyhodnocení:

Nabízí vodítko pro efektivnější vymezení zařizovacích obvodů a nároků na finanční prostředky z veřejných zdrojů.

LHO z lesa (v %) - udává pokrytí území daného správního obvodu plochou lesa zařízenou v lesních hospodářských osnovách. Demonstruje vytížení orgánu SSL na ORP.

Vyhodnocení:

Procentické vyjádření je srovnávacím parametrem pro srovnání celé republiky v rámci ústředních orgánů a efektivního plánování.

LHP (v ha) – udává počet hektarů v daném správním obvodu zařízených v lesních hospodářských plánech (% 24 zákona č.289/1995 Sb.). Lesní hospodářské plány si musí na své náklady nechat zpracovat každý vlastník lesa s výměrou nad 50ha. LHP schvaluje orgán SSL kraje (§ 48a odst. 2 písm. e) zákona č.289/1995 Sb.). Demonstruje míru vytížení SSL na ORP v nepřímé úměře – čím více ha v LHP tím nižší vytížení.

Vyhodnocení:

Podíl lesů zařízených v LHP a LHO je jedním z nejdůležitějších parametrů posouzení míry vytížení orgánů veřejné moci na úseku lesního hospodářství.

LHP z lesa (v %) – udává pokrytí území daného správního obvodu plochou lesa zařízenou v lesních hospodářských plánech.

Vyhodnocení:

Procentické vyjádření je srovnávacím parametrem pro srovnání celé republiky v rámci ústředních orgánů a efektivního plánování.

Roztříštěnost území – udává ve čtyřbodové stupnici míru územní roztříštěnosti lesních pozemků daného správního obvodu. Demonstruje pracnost a dojezdovou vzdálenost pro terénní část práce orgánu SSL. Je faktem, že výkon činnosti orgánů státní správy lesů je tím složitější, čím jsou lesní pozemky menší, vzdálenější od sebe, v menších komplexech.

Metodika:

Podkladem pro zařazení do stupnice je lesnatost území. Stupnice:

- 1 – lesy velmi roztříštěné (0-15 %)
- 2 – lesy roztříštěné (16-30 %)
- 3 – lesy propojené (31-45 %)
- 4 – lesy souvislé (46 a více %)

Vyhodnocení:

Roztříštěnost správního území je důležitým parametrem pro vyhodnocení a vypracování návrhů zefektivnění řízení lesního hospodářství, především návrhů na úpravu správních obvodů a rozdělení finančních prostředků na výkon činnosti.

Roztříštěnost majetková – udává ve čtyřbodové stupnici míru majetkové roztříštěnosti daného správního obvodu. Vysoký podíl majetků, především do 50 ha, tedy zařízených v lesních hospodářských osnovách, zvyšuje zatíženost orgánů SSL, finančně i časově, klade vysoké nároky na praxi a schopnosti pracovníků SSL.

Metodika:

Podkladem pro stanovení intervalů je maximální a minimální hodnota počtu LHP/O za celou ČR. Výpočtem se stanoví rozdíl, ten se podělí 4, vzniknou 4 intervaly. Údaj má smysl vyhodnocovat pouze nad územím krajů ve srovnání pro celou ČR, je proto obsažen pouze v listu tabulek pro ČR.

Příklad (pro ilustraci zvolené metodiky): pokud by byl min. počet LHP/O 100, max. počet LHP/O 500 podle jednotlivých krajů, pak by platilo:

- 1 – lesy majetkově velmi roztříštěné (500 - 400 LHP/O)
- 2 – lesy majetkově roztříštěné (300 - 399 LHP/O)
- 3 – lesy majetkově propojené (200 - 299 LHP/O)
- 4 – lesy majetkově souvislé (100 - 199 LHP/O)

Vyhodnocení:

Spolu s územní roztříštěností je majetková roztříštěnost důležitým parametrem pro vyhodnocení a vypracování návrhů zefektivnění řízení lesního hospodářství, především návrhů na úpravu správních obvodů a rozdělení finančních prostředků na výkon činnosti. Je třeba oba tyto parametry vyhodnocovat souběžně.

Vyrovnanost LHP – lesní hospodářské plány jsou zpracovány obvykle na dobu deseti let a jsou schvalovány krajskými úřady. Ideální situací by bylo, kdyby se každý rok schvalovalo 10% z celkového objemu LHP na kraji. Větší vychýlení z tohoto ideálu znamená vysoké zatížení a stres orgánů SSL kraje v časových výkyvech těch let, kdy se nakupí větší množství LHP.

Metodika:

Správní obvody krajů jsou zařazeny do dvoubodové stupnice. Údaj má smysl vyhodnocovat pouze nad územím krajů ve srovnání pro celou ČR, je proto obsažen pouze v listu tabulek pro ČR.

Stupnice:

- A - průběh obnovy LHP v rámci decénia rovnoměrný (v žádném roce se nerealizuje obnova plánu na více jak 20 % celkové výměry lesů kraje)
- B - průběh obnovy LHP v rámci decénia nerovnoměrný (minimálně v jednom roce decénia se realizuje obnova plánu na více jak 20 % celkové výměry lesů kraje)

Vyhodnocení:

Slouží k optimalizaci personálního obsazení orgánů SSL na krajích.

Tabulka č. 2:

Počet – udává sumární údaj o celkovém počtu LHP a LHO na území celého kraje. LHP může přesahovat správní obvod schvalujícího orgánu SSL kraje, proto jedno LHP může být zahrnuto do více krajů.

Označeno žlutě je uveden počet LHPO získaný z grafických dat nad každým správním obvodem.

V řádku LHO_NUM_opr označeném zeleně jsou zahrnuty pouze ty LHO a LHP získané z numerických dat, které mají v daném kraji 50 a více % celkové výměry a jsou tedy s vysokou pravděpodobností v příslušném kraji přebírány a schvalovány (nicméně je to statistika a nemusí odpovídat na 100%).

Poznámky k rozdílu:

- A) Postupující nedokončená digitalizace katastru nemovitosti způsobuje nesoulad hranic správních obvodů SSL (katastrálních území) a děl LHPO, tím vznikají postupně v grafickém operátu překryvy LHPO do správních obvodů, kde nejsou numericky evidovány /schváleny nebo převzaty/.
- B) Nejstarší platné LHO (s platností od roku 2001) vznikaly ještě v gesci Okresních úřadů. Rozpadem okresu na dva nebo více ORP je jedna LHO na území více ORP.

Vyhodnocení:

Nabízí vodítko pro efektivnější vymezení zařizovacích obvodů a nároků na finanční prostředky z veřejných zdrojů (LHO jsou placeny státem).

Vyhodnocení:

Demonstruje vytížení orgánu SSL na kraji a slouží k optimalizaci personálního obsazení.

Sdružení PROCESSES a CORTIS CONSULTING a EUROVISION

Všechna práva vyhrazena, Obchodní tajemství

Min. výměra (v ha) – udává údaj o minimální výměře díla hospodářské úpravy.

Vyhodnocení:

U LHO je vodítkem efektivity tvorby zařizovacích obvodů pro zpracování osnov na ORP a podkladem pro finanční zefektivnění procesu tvorby LHO. U LHP je podkladem pro politiku podpory zpracování LHP.

Max. výměra (v ha) – udává údaj o maximální výměře díla hospodářské úpravy.

Vyhodnocení:

Je vodítkem pro posuzování efektivnosti kontrolní činnosti orgánů SSL. Spolu s vyrovnaností LHP je podkladem pro řešení personálního a finančního optima problematiky LHP.

Průměrná výměra (v ha) – udává údaj o průměrných výměrách děl hospodářské úpravy lesů.

Vyhodnocení:

Je důležitým srovnávacím parametrem pro ústřední orgán SSL mezi všemi kraji, je podkladem pro řešení personálního a finančního optima problematiky hospodářské úpravy lesů.

Tabulka č. 3:

Obsahuje stejné sledované údaje jako tabulka č.1, je však vztažena ve všech předkládaných parametrech na plochu územního obvodu okresů v daném kraji. Nabízí primární srovnání s orgány SSL na v nedávné době zaniklých okresních úřadech.

Použité zkratky:

- SSL – státní správa lesů
- LHP – lesní hospodářské plány
- LHO – lesní hospodářské osnovy
- ÚHÚL – Ústav pro hospodářskou úpravu lesů
- ORP – Obec s rozšířenou působností

3. Vyhodnocení údajů

V oponentských posudcích byly uvedeny jisté výhrady, které se týkají:

- **a) nepřesností ve výměrách nebo počtu objektů - počet LHPO/rozdílné výměry apod.**
- **b) vhodnosti zvolených kritérií.**

Ad a) Územně - správní analýza byla realizována jako prostorová analýza nad grafickými daty uloženými v datovém skladu ÚHÚL. Současně byla vyhodnocena numerická data LHPO uložená v „Datovém skladu ÚHÚL“.

Územně - správní členění (kraje, ORP) poskytl Český úřad zeměměřičský a kartografický jako oficiální tvůrce této vrstvy. ÚHÚL tato data nijak neupravoval. Plocha lesa vznikla z grafických dat LHPO, která ÚHÚL spravuje pro MZe. Data vnikají digitalizací údajů lesních hospodářských plánů a osnov a jednotliví vlastníci dostávají na tuto digitalizaci dotace. Tato data ÚHÚL kontroluje po formální stránce a z hlediska dodržení dohodnutých standardů, ale nemá dosah na jejich faktickou správnost - to mohou zajistit jenom orgány SSL. Pokud se tedy vyskytnou chyby v datech, ÚHÚL je nemůže opravit a eviduje je tak, jak mu data byla poskytnuta.

Nedostatečná koordinace a komunikace orgánů SS způsobuje vznik rozdílů - překryvů a nedokryvů mezi jednotlivými LHPO - vznikají plochy, které jsou zpracovány 2 - nebo vícekrát nebo naopak nejsou v současné době zpracovány vůbec. Dalším faktorem je skutečnost, že jednotlivá data LHPO se do ÚHÚL dostanou až po schválení SS, tj. asi rok po začátku platnosti. ÚHÚL eviduje tedy všechny plochy, kde je na stejnou plochu dva nebo více plánů nebo naopak nebyly po skončení starého lesního hospodářského plánu zařízeny vůbec. Konkrétní pracovník ORP eviduje třeba 5 lesních hospodářských osnov, ale další mohou přesahovat z jiných ORP - byť jen malou částí - a on o tom nemusí vědět. Při grafické analýze to ale není možné zohlednit. To vše významně mění „počet“ LHPO nebo ovlivňuje jejich výměru. Tak je možné zdůvodnit rozdíly mezi počtem LHPO uvedenými v územně-správní analýze mezi výsledky analýzy grafických a numerických dat a skutečnostmi, které byly zjištěny třeba dotazem na ORP nebo KÚ příslušného kraje. Totéž platí o rozdílech ve výměrách.

Čím větší jsou rozdíly mezi výsledky územně - správní analýzy a informacemi jednotlivých stupňů SSL, tím větší je množství problémů v daném území. ÚHÚL tyto skutečnosti eviduje, vizualizuje a ve formě posuzovaných podkladů (map, tabulek) předkládá

k řešení, ale není oprávněn do dat jakkoli zasahovat. Tato kompetence přináleží výlučně orgánům SSL.

Ad b) Co se týče jednotlivých kritérií, v několika posudcích se objevuje návrh na zahrnutí dalších územních parametrů:

- množství OLH placených státem a hranice inspektorátů ČIŽP (T.Staněk);
- v rámci majetkové roztržitosti se zabývat hlouběji množstvím vlastníků a spoluvlastnictví (Dřímál); - velké množství indikátorů jako členitost terénu, hustota a kvalita silniční sítě
- rozmístění/roztržitost lesů v území, hustota osídlení, velikost sídel, dřevinná skladba stávajících porostů, orientace terénu vůči světovým stranám, rekreační využití/zatížení území (J.Bartoš) apod.

Je jistě možné rozšířit územní analýzu o takřka nekonečně mnoho dalších možných indikátorů vycházejících z geomorfologických, sociálních a dalších znaků osídlené krajiny ČR, které mohou mít vliv na vytížení orgánů veřejné správy. Je ovšem otázkou, jak velké množství indikátorů je možné vyhodnocovat, zda při širším pojetí nedojde k „rozmělnění“ základních informací o parametrech území. Projektový tým zadal k vypracování předložené indikátory, které považoval za důležité.

Při jejich návrhu a hodnocení se vycházelo ze všeobecně uznaných / zažitých předpokladů a pravidel. Konkrétně:

„Les (%)“, nazvaný jako lesnatost, nelze považovat za základní vodítko pro posouzení roztržitosti lesních pozemků /Klapková/ - nad několika náhodně vybranými územními jednotkami bylo k parametru lesnatost pro posouzení roztržitosti ještě posuzováno rozmístění komplexů lesa, jejich velikost a celkové uspořádání v daném územním obvodu. Tyto indikátory (srovnány do šablony dle okulárního hodnocení nad mapou) v konečném hodnocení se prakticky neodchýlily od roztržitosti stanovené pouze dle lesnatosti. Proto, a vzhledem k velké pracnosti, se od tohoto sloučeného posouzení ustoupilo.

„LHO (počet)“ nelze považovat za dostatečně vypovídací, důležitým údajem je i počet vlastníků s majetky do 50 ha – s tímto údajem metodika vůbec nepracuje. /Klapková/ - v tabulkách je také uveden údaj o množství ha lesa, nad kterými je zařízena osnova, jedná se tedy o množství ha vlastníků do 50ha. Údaj o počtu vlastníků do 50ha je jistě důležitý identifikátor. Je ovšem diskutabilní, jak přistoupit k údaji o celkovém počtu vlastníků, zda zahrnout všechny spoluvlastníky nebo s jakým majetkovým podílem.

Podíl lesů zařízených v LHP a LHO není důležitým parametrem posouzení míry vytížení orgánů SSL /Klapková, Zelinka/ - vycházíme z obecného předpokladu, že lesy zařízené osnovou, tedy lesy vlastníků do 50 ha představují pro orgány SSL vyšší pracnost.

Minimální a maximální výměra LHP není údajem, který by měl být vodítkem pro posuzování efektivity kontrolní činnosti orgánů SSL /Klapková/ - je jistě rozdíl při kontrolní činnosti na LHP s výměrou 100 a 1000 ha.

Počet LHO není rozhodující pro posouzení náročnosti celkového výkonu státní správy /Klapková/ - souhlasí, je pouze jednou z dílčích činností, ale je třeba se jí zabývat s ohledem na finanční prostředky, které jsou na LHO vázány ze st. prostředků. Nesouhlas s efektivnějším vymezením obvodů LHO /Zelinka, Klapková/.

Výše uvedená kritéria a indikátory byly zvoleny vzhledem k výše uvedenému proto, že analýza byla realizována jednotným postupem nad celou republikou, nebyla ovlivněna specifikami jednotlivých územně-správních jednotek a jejich přístupem k problematice. Část kritérií bylo možné zkontrolovat dokonce dvěma způsoby - nejen numericky - výsledky v tabulce, ale také vizuálně - pohledem do mapy. Pro zpřesnění výsledků byly kromě grafické analýzy dat použity i analýzy v numerických datech LHPO a zapracovány do výsledných tabulek.

Celkové srovnání:

Na základě požadavků oponentního týmu došlo ke korekcím při grafické analýze dat. Grafická analýza byla realizována na upravených podkladech, kde byly odstraněny lesy bez LHPO, vojenské lesy a lesy v kompetenci MŽP. Současně byly prověřeny všechny lesy, které jen minimálně zasahují do jiné územně-správní jednotky. Tím se někdy významně změnily počty LHP a LHO, došlo také ke změně výměr lesů podle jednotlivých krajů a ORP. V tabulkách byla doplněna informace o tom, jaká je výměra lesů v kompetenci MZe, kolik lesů je nezařízených, kolik je v kompetenci MŽP a MO. Na základě detailního doplňkového šetření byly upraveny výměry 2 krajů, čímž došlo ke změně pořadí jednotlivých krajů. U Jihomoravského kraje byly do výměry lesů započítány lesy jednoho LHP o výměře cca 26 000 ha, které v předchozí analýze nebyly zohledněny, protože nebyly obsaženy v Datovém skladu (konfliktní neschválené LHP). Obdobně v Libereckém kraji bylo do celkové výměry lesů započítáno cca 22 000 ha vojenských lesů. Tyto rozdíly byly zjištěny při podrobné analýze struktury lesů, když se zjišťovala příslušnost jednotlivých lesů k jednotlivým ministerstvům podle jednotlivých krajů. Přes tyto změny výměr a s tím související změny v pořadí jednotlivých krajů či ORP a výrazné změny počtů LHPO z celkových výsledků vyplývá, že k zásadním změnám v celkových výsledcích nedošlo a tyto

plně korespondují s výsledky předchozí zprávy a potvrzují informace uvedené v bodu a) této kapitoly.

Celková plocha lesů v republice je podle analýzy 2,701 mil ha. Průměrná lesnatost ČR je 34,3 %. Průměrná velikost kraje je 563 339 ha, lesy zabírají průměrně 192 973 ha.

Z hlediska porovnání krajů má specifické postavení hlavní město Praha, které ale musí být hodnoceno zvlášť. Je charakteristické nejmenší lesnatostí 10,3 %, ale i absolutní nejmenší výměrou lesů 5098 ha. Praha má nejméně LHO i jejich výměru jen 568 ha. Totéž platí i pro LHP, jejichž výměra je 4483 ha.

Ostatní kraje:

- nejmenší lesnatost má Středočeský kraj: 28,0 %,
- nejvyšší lesnatost má Liberecký kraj: 44,7 %,
- nejméně lesů v absolutních číslech má Pardubický kraj: 133 783 ha při lesnatosti 29,6%,
- nejvíc lesů absolutně je v Jihočeském kraji: 383 155 ha.

Srovnání LHPO:

Z hlediska počtu i výměry LHO je nejnižší počet v Karlovarském kraji, kde je pouze 17 LHO s celkovou plochou 1 227 ha, nejvytíženější je Středočeský kraj, kde je 65 celků zařízených v rámci osnov na celkových 45 686 ha. Z hlediska celkové plochy LHO je pro státní správu nejnepříznivější situace v Jihočeském kraji, kde LHO tvoří z celkové výměry lesů 66 276 ha.

LHO jsou hrazeny státem, zadávány a přebírány orgány SSL na ORP, jejich velikost a celkový počet na správním území významně ovlivňuje náročnost výkonu státní správy na ORP. Alarmující jsou ORP s malou výměrou LHO, kde např. Kladno ve Středočeském kraji má 481 ha zařízených v 11 LHO, tedy v průměru necelých 44 ha na jednu LHO. Průměrná plocha LHO v ORP v ČR činí 835 ha.

Zpracování LHO představuje velké množství úředních úkonů a neefektivně vymezené územní celky neúměrně zatěžují orgány SSL na všech úrovních (o finanční prostředky na zpracování LHO žádají ORP MZE prostřednictvím krajů). Časové a prostorové narovnání celků pro LHO by mohlo být jednou z možných míst pro úsporu finančních prostředků.

LHP jsou nástrojem vlastníka lesa a ten je i platí. Nejméně lesů s platným LHP je kromě Prahy v Libereckém kraji, kde lesy v LHP mají výměru 90 685 ha zařízených ve 114 celcích v časově nevyrovnaném sledu. Nejvyšší podíl lesů s LHP je v Karlovarském kraji: 99,1 % v

75 celcích a časově vyrovnané, nejméně pak v kraji Vysočina (69,2 %), který je současně charakterizován nejvyšším podílem LHO na struktuře lesů (30,8 %). Počet a časovou vyrovnanost LHP lze ovlivnit jen nepřímo, například dotační politikou státu a některými legislativními úpravami (sloučení více celků jednoho vlastníka). Představují zatížení pro orgány SSL krajů, personální i finanční.

Vyrovnanost obnov LHP:

Vyhodnocení vyrovnanosti obnov LHP v krajích vychází následovně:

Stupeň	Kraj	%
A	1 124 282	54,21
B	949 471	45,79
Celkem	2 073 753	100,00

Vysvětlivky:

A - průběh obnovy LHP v rámci decénia rovnoměrný (v žádném roce se nerealizuje obnova plánu na více jak 20 % celkové výměry lesů kraje)

B - průběh obnovy LHP v rámci decénia nerovnoměrný (minimálně v jednom roce decénia se realizuje obnova plánu na více jak 20 % celkové výměry lesů kraje)

Územní roztříštěnost:

Souhrnné údaje pro územní roztříštěnost za kraje ČR jsou následující:

Stupeň	Kraj	%
1	5 098	0,19
2	828 165	30,65
3	1 868 363	69,16
4	0	0,00
Celkem	2 701 626	100,00

Vysvětlivky:

- 1 – lesy velmi roztríštěné (0-15 %)
- 2 – lesy roztríštěné (16-30 %)
- 3 – lesy propojené (31-45 %)
- 4 – lesy souvislé (46 a více %)

Majetková roztríštěnost:

Z hlediska majetkové roztríštěnosti jsou za kraje ČR údaje následující:

Stupeň	Kraj	%
1	995 147	36,84
2	364 913	13,51
3	1 047 913	38,79
4	293 653	10,87
Celkem	2 701 626	100,00

Vysvětlivky:

- 1 – lesy majetkově velmi roztríštěné
- 2 – lesy majetkově roztríštěné
- 3 – lesy majetkově propojené
- 4 – lesy majetkově souvislé

Téměř tři čtvrtiny republiky mají lesnatost mezi 31 - 45 %. Lesnatost vyšší jako 45 % nedosahuje žádný kraj. Necelá jedna třetina republiky, zejména jižní Morava a Polabí, jsou územně roztríštěné, zbytek území je z hlediska lesnatosti poměrně kompaktní. Majetkově jsou nejproblematictější Jihočeský, Plzeňský a Středočeský kraj s nejvyšší majetkovou roztríštěností a počtem LHPO. Vysoká míra územní a majetkové roztríštěnosti zvyšuje pracnost a zatížení pro všechny orgány SSL.

Vojenské lesy:

Vojenský lesní úřad je orgánem státní správy lesů pro lesy ve správě Vojenských lesů a statků, které představují na území ČR celkovou výměru 135 992 ha zařízených ve 48 LHP. Vzhledem k rozložení po celé republice je třeba je hodnotit jako velmi roztržštěné, ovšem v několika málo ucelených komplexech a pouze s jedním vlastníkem, což snižuje nároky na zatížení pro orgány SSL.

Resumé:**1) Kraje**

- Nejmenší lesnatost: Hlavní město Praha: 10,3%, Středočeský kraj: 28,0%
- Největší lesnatost: Liberecký kraj: 44,7 %
- Průměrná lesnatost krajů v ČR: 33,5 %
- Nejmenší plocha lesa v kraji: Hlavní město Praha 5 098 ha, Pardubický kraj 133 783 ha
- Největší plocha lesa v kraji: Jihočeský kraj 383 155 ha
- Průměrná plocha lesa za kraj v ČR: 192 973 ha
- Nejčastější hodnota územní roztržštěnosti je 3, a to u devíti krajů ČR.
- Nejmenší počet LHO v kraji: Hlavní město Praha: 2, Karlovarský kraj: 17
- Největší počet LHO v kraji: Středočeský kraj: 65
- Průměrný počet LHO na kraj v ČR je 33
- Nejmenší plocha LHO v kraji: Hlavní město Praha: 568 ha, Karlovarský kraj: 1 227 ha
- Největší plocha LHO v kraji: Jihočeský kraj: 66 276 ha
- Průměrná plocha LHO v krajích ČR: 25 456 ha
- Nejmenší plocha LHP v kraji: Hlavní město Praha: 4 483 ha, Liberecký kraj: 90 685 ha
- Největší plocha LHP v kraji: Jihočeský kraj: 277 985 ha
- Průměrná plocha LHP v krajích ČR: 148 125 ha

2) ORP

- Nejmenší lesnatost: Bohumín: 5,0%
- Největší lesnatost: Tanvald 72,3%
- Průměrná lesnatost ORP v ČR: 33 %
- Nejmenší plocha lesa v ORP: Bohumín: 238 ha
- Největší plocha lesa v ORP: Český Krumlov: 56 411 ha
- Průměrná plocha lesa ORP v ČR: 13 115 ha
- Nejčastější hodnota územní roztržitosti je 3, což při 969 410 ha odpovídá 35,9 % výměry lesa v ČR.
- Nejnižší počet LHO na ORP se vyskytuje na 2 ORP (1 LHO): Aš, Cheb
- Nejvyšší počet LHO na ORP (20 LHO): České Budějovice
- Průměrný počet LHO na ORP v ČR je 6.
- Nejmenší plocha LHO v ORP: Mariánské Lázně: 29 ha
- Největší plocha LHO v ORP: Vsetín: 14 868 ha
- Průměrná plocha LHO v ORP v ČR: 1854 ha
- Nejmenší plocha LHP v ORP: Bohumín 158 ha
- Největší plocha LHP v ORP: Šumperk 44 067 ha
- Průměrná plocha LHP v ORP v ČR: 10 067 ha